EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

17. september 2009 *

Kohtuasjas C-519/07 P,

mille ese on Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 21. novembril 2007 esitatud apellatsioonkaebus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: H. van Vliet ja S. Noë,

apellant,

teine menetlusosaline:

Koninklijke FrieslandCampina NV, endine Koninklijke Friesland Foods NV, endine Friesland Coberco Dairy Foods Holding NV, asukoht Meppel (Madalmaad), keda esindasid *advocat* E. Pijnacker Hordijk ja *advocat* W. Geursen,

hageja esimeses astmes,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees A. Rosas, kohtunikud A. Ó Caoimh, J. N. Cunha Rodrigues, J. Klučka ja A. Arabadjiev (ettekandja),

kohtujurist: Y. Bot,
kohtusekretär: asekohtusekretär H. von Holstein,

arvestades kirjalikus menetluses ja 12. märtsi 2009. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 23. aprilli 2009. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon palub oma apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 12. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas T-348/03: Koninklijke Friesland Foods *vs.* komisjon (edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus"), millega Esimese Astme Kohus tühistas osaliselt komisjoni 17. veebruari 2003. aasta otsuse nr 2003/515/EÜ Madalmaades rahvusvahelistele rahastamistoimingutele rakendatud maksualase abi kava kohta (ELT L 180, lk 52; edaspidi „vaidlusalune otsus").

Siseriiklik õiguslik raamistik

2 13. detsembri 1996. aasta seadus 1969. aasta ettevõtte tulumaksu seaduse muutmise kohta, mille eesmärk on ära hoida maksubaasi kadumine ja tugevdada maksualast infrastruktuuri (wet van 13 december 1996 tot wijziging van de wet op de vennootschapsbelasting 1969 met het oog op het tegengaan van uitholling van de belastinggrondslag en het versterken van de fiscale infrastructuur) (*Stb*. 1996, nr 651) täiendas 1969. aasta ettevõtte tulumaksu seadust (wet op de vennootschapsbelasting 1969, edaspidi „1969. aasta seadus") artikliga 15b, mis sätestab erilise maksustamiskorra kontserni kuuluvate ettevõtjate rahvusvahelistele rahastamistoimingutele (edaspidi „CFA-kava"). See kord jõustus 1. jaanuaril 1997.

3 1969. aasta seaduse artikli 15b esimese lõike esimene lause sätestab:

„Kui tegemist on rahvusvahelisse kontserni kuuluva ühinguga, mis teeb rahastamistoiminguid üksnes Madalmaades sellisesse kontserni kuuluvate ühingute huvides, mis on asutatud või asuvad vähemalt neljas riigis või kahel mandril, annab maksuhaldur maksumaksja taotlusel loa maksuhalduri seatud tingimustel reservi loomiseks, millega kaetakse selliste rahastamistoimingutega seotud riske […]"

4 1969. aasta seaduse artikli 15b lõikest 3 tuleneb, et CFA-kavaga liitunud maksumaksja võib määrata 80% oma maksustatavast kogutulust riskireservi. Selliseid summasid võib kasutada nimetatud seadusega sätestatud mitmel erineval otstarbel. Selle seaduse artikli 15b lõike 5 kohaselt Madalmaade või välismaise äriühingu aktsiate soetamisel või sellisesse äriühingusse kapitali sissemaksmisel võib reservist maksuvabalt maha arvata summa, mis moodustab 50–100% soetamishinnast või kapitalimaksest.

5 1969. aasta seaduse artikli 15b lõike 10 kohaselt otsustab maksuhaldur maksumaksja taotlusel, kas viimati nimetatu suhtes rakendatakse CFA-kava, ning määrab sellise korra tingimused haldusaktiga, mille peale on võimalik edasi kaevata (edaspidi „CFA-luba"). CFA-luba antakse kümneks aastaks.

6 Pärast vaidlusaluse otsuse vastuvõtmist tühistati 15. septembri 2005. aasta seaduse 1969. aasta äriühingute maksustamise seaduse muutmise kohta – kontserni kuuluvate ettevõtjate rahastamiskava tühistamine (wet van 15 september 2005 houdende wijziging van de wet op de vennootschapsbelasting 1969 – vervallen van concernfinancieringsregeling, *Stb.* 2005, nr 468) artikli 1 jaoga D 1969. aasta seaduse artikkel 15b.

7 15. septembri 2005. aasta seaduse artikkel 2 täpsustab, et 1969. aasta seaduse artiklit 15b ja sellest tulenevaid sätteid kohaldatakse ka edaspidi ettevõtte tulumaksu tasumise kohustusega maksumaksjate suhtes, kes 11. juuli 2001. aasta seisuga vastasid CFA-kava tingimustele. Nimetatud artikkel 2 sätestab ka, et seda üleminekusätet kohaldatakse kümne aasta jooksul alates kuupäevast, mil maksumaksjal lubati reserv luua, kuid mitte kauem kui 31. detsembrini 2010.

Vaidluse taust

Vaidlusalusele otsusele eelnenud faktilised asjaolud

8 Uuringu raames, mis viidi läbi konkurentsi piirata võivate maksumeetmete kohta, võttis Euroopa Liidu Nõukogu 1. detsembril 1997 vastu tegevusjuhendi ettevõtete maksustamise kohta (EÜT 1998, C 2, lk 2). Sellega seoses võtsid liikmesriigid endale kohustuse tühistada järk-järgult teatavad maksumeetmed, mida loetakse konkurentsi

kahjustavaks, samas kui komisjon väljendas kavatsust kontrollida või läbi vaadata riigiabile kohaldatavaid eeskirju silmas pidades liikmesriikides kehtivad maksustamiskorrad.

9 Selle kontrolli raames palus komisjon 12. veebruari 1999. aasta kirjas Madalmaade Kuningriigilt teavet CFA-kava kohta. Nimetatud liikmesriik esitas sellise teabe 8. märtsi 1999. aasta kirjas.

10 27. detsembril 2000 esitas Koninklijke FrieslandCampina NV (edaspidi „KFC") Madalmaade maksuametile CFA-loa taotluse.

11 11. juuli 2001. aasta kirjaga teavitas komisjon Madalmaade Kuningriiki oma otsusest EÜ artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse algatamise kohta CFA-kava suhtes (edaspidi „11. juuli 2001. aasta otsus"). Nii see otsus kui ka ettepanek huvitatud isikutele esitada oma märkused selle korra kohta avaldati Euroopa Ühenduste Teatajas (EÜT 2001, C 306, lk 6).

12 26. juulil 2001 teavitas Madalmaade maksuamet KFC-d nimetatud menetluse algatamisest. Selle tulemusena peatati KFC CFA-loa taotluse menetlemine.

13 3. oktoobri 2002. aasta kirjas väitis Madalmaade Kuningriik komisjonile, et arvestades õiguspärase ootuse kaitse ja õiguskindluse põhimõtteid, peaks nimetatud ametiasutus võimaldama ettevõtjatel, kelle suhtes CFA-kava rakendatakse, sellest jätkuvalt osa saada, kuni väljastatud CFA-lubade tähtaja lõpuni.

14 5. detsembril 2002 võttis Madalmaade rahandusasjade riigisekretär vastu järgmise sõnastusega otsuse:

„Alates tänasest loobun mis tahes uute [CFA]-kava taotluste läbivaatamisest."

Vaidlusalune otsus

15 Vaidlusaluse otsusega tunnistas komisjon CFA-kava ühisturuga kokkusobimatuks. Ometi möönis komisjon selle otsuse põhjendustes 111 ja 112, et kuna see kord oli võrreldav koordinatsioonikeskuste maksustamise korraga (edaspidi „BCC-kava"), mis loodi Belgias 30. detsembri 1982. aasta kuningliku otsusega nr 187 ja mida ei loetud abiks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, võisid isikud, kelle suhtes CFA-kava kehtis 11. juuli 2001. aasta otsuse kuupäeva seisuga, õigustatult tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele. Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli [88 EÜ] kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), artikli 14 lõike 1 alusel, mille kohaselt „[k]omisjon ei nõua abi tagastamist, kui see on vastuolus ühenduse õiguse üldpõhimõttega", loobus komisjon CFA-kava alusel saadud abi tagasinõudmisest.

16 Vaidlusaluse otsuse artiklis 2 märkis komisjon, et isikutel, kelle suhtes kehtis CFA-kava 11. juuli 2001. aasta otsuse kuupäeva seisuga, peaks olema võimalik saada sellest jätkuvalt osa kuni Madalmaade maksuameti väljastatud CFA-lubade kümneaastase tähtaja lõpuni, kuid mitte kauem kui 31. detsembrini 2010. Arvestades eeskätt konkurentsi piirata võivate maksumeetmete vastase võitluse valdkonnas saavutatud edusamme ja CFA-kava alusel soodustatud isikute arvu järkjärgulise vähendamise väljavaateid, leidis komisjon vaidlusaluse otsuse põhjenduste punktis 118, et nimetatud

kava alusel soodustatud isikud võivad „neil erandlikel asjaoludel" luua nii uusi reserve kui ka kasutada olemasolevaid.

Vaidlusalusele otsusele järgnenud faktilised asjaolud

17 Oma 11. aprilli 2003. aasta kirjas palus Madalmaade Kuningriik komisjonilt kirjalikku kinnitust selle kohta, et vaidlusaluse otsuse artiklis 2 sätestatud üleminekukorda saab kohaldada ka ettevõtjatele, kellel ei ole veel CFA-luba, kuid kes esitasid CFA-loa esmataotluse enne 5. detsembrit 2002 – see on kuupäev, millest alates keelduti kõikide uute loataotluste läbivaatamisest –, kui sellised ettevõtjad vastasid 11. juuli 2001. aasta otsuse kuupäeva seisuga CFA-kava tingimustele.

18 7. juuli 2003. aasta kirjas märkis komisjon, et vaidlusaluse otsuse põhjenduste punktist 118 ja artiklist 2 tuleneb sõnaselgelt, et nende sätetega ette nähtud üleminekukorda sellistele ettevõtjatele ei kohaldata. Lisaks märkis komisjon, et kui Madalmaade maksuamet väljastab kõnealustele ettevõtjatele CFA-loa, on tegemist uue abi andmisega, mis läheb nimetatud otsusega vastuollu.

19 21. augustil 2003 jättis Madalmaade maksuamet rahuldamata KFC CFA-loa taotluse põhjusel, et komisjoni seisukoht CFA-kava suhtes oli negatiivne, ja seda on täpsustatud komisjoni 7. juuli 2003. aasta kirjas.

Hagi Esimese Astme Kohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

20 KFC palus Esimese Astme Kohtul tühistada vaidlusaluse otsuse artikli 2 ulatuses, milles see välistab üleminekukorra kohaldamise ettevõtjatele, kes olid 11. juuli 2001. aasta otsuse kuupäevaks Madalmaade maksuametile esitanud CFA-loa taotluse, mille kohta ei oldud veel selleks kuupäevaks otsust vastu võetud.

21 Tulenevalt vaidlustatud kohtuotsuse punktist 103 tugines KFC hagi kolmele väitele. Neist esimene koosnes kahest osast ja selle kohaselt on esiteks rikutud õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet ning teiseks komisjoni kohustust arvestada CFA-loa taotlustega, mis olid menetluses 11. juuli 2001. aasta otsuse kuupäeva seisuga. Teine väide käsitles võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist ja kolmas põhjendamiskohustuse rikkumist.

22 Komisjon esitas esimese võimalusena kaks vastuvõetamatuse vastuväidet ja teise võimalusena palus komisjon Esimese Astme Kohtul hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata jätta.

23 Esimese Astme Kohus ei nõustunud nimetatud vastuvõetamatuse vastuväidetega. Esiteks, põhjendatud huvi puudumisest tuleneva vastuvõetamatuse küsimuses leidis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 72, et kui hagi võetaks menetlusse, saaks KFC esitada Madalmaade maksuametile teatud nõudeid seoses CFA-kavast osa saamisega või vähemalt nõuda oma taotluse läbivaatamist, mis näitab põhjendatud huvi olemasolu.

24 Teiseks, hagi esitamise õiguse puudumisest tuleneva vastuvõetamatuse küsimuses märkis kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 94 ja 98, et vaidlusalune otsus

puudutab KFC-d otseselt ja isiklikult, kuna viimane kuulub soodustatud isikute suletud ringi, kelle CFA-loa taotlus oli veel menetluses hetkel, mil Madalmaade maksuamet otsustas peatada selliste taotluste läbivaatamise.

25 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 99 sedastas Esimese Astme Kohus, et asjaolu, et erinevalt 22. juuni 2006. aasta otsuse liidetud kohtuasjades C-182/03 ja C-217/03: Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon (EKL 2006, lk I-5479) faktilistest asjaoludest, käsitlesid sellesse suletud ringi kuuluvate soodustatud isikute taotlused esmakordset luba, millega kaasneb õigus saada osa vastavast maksustamiskorrast, mitte olemasoleva loa uuendamist, ei lükka ümber järeldust, et vaidlusalune otsus puudutas neid soodustatud isikuid otseselt ja isiklikult.

26 Eeltoodu põhjal võttis Esimese Astme Kohus KFC hagi menetlusse ja tühistas vaidlusaluse otsuse artikli 2 ulatuses, milles see välistab üleminekukorra kohaldamise ettevõtjatele, kes olid 11. juuli 2001. aasta otsuse kuupäevaks Madalmaade maksuametile esitanud CFA-loa taotluse, mille kohta ei oldud veel selleks kuupäevaks otsust vastu võetud.

27 Seega luges Esimese Astme Kohus põhjendatuks esimese ja teise väite, mis käsitlesid vastavalt õiguspärase ootuse kaitse ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist.

28 Õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumise küsimuses märkis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 125 ja 126, et nimetatud põhimõtte eesmärk on ühenduse õigusest tulenevate olukordade ja õigussuhete ettenähtavuse tagamine ning see põhimõte ei käsitle üksnes siseriiklikust õigusest tulenevaid õiguslikke olukordi. Järelikult ei oma küsimused, kas KFC oli CFA-kava alusel soodustatud isik ja kas ta vastab tingimustele, mis peavad olema täidetud, et seda korda tema suhtes rakendataks, tähtsust selle hindamisel, kas on olemas õiguspärane ootus seoses CFA-kava vastavusega ühenduse õigusele.

29 Viidates vaidlustatud kohtuotsuse punktis 127 eespool viidatud kohtuotsusele Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon, meenutas Esimese Astme Kohus, et õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte kohaldamine eeldab, et ühenduse institutsioon on teatud küsimuses antud konkreetsete kinnitustega tekitanud õigussubjektis põhjendatud lootusi; sellise ootuse õiguspärasus eeldab, et korralik ja mõistlik ettevõtja oleks mõistlikult võinud tugineda olukorrale, mis tulenes asjaomase institutsiooni toimingust või käitumisest. Samuti meenutas Esimese Astme Kohus, et ülekaalukas avalik huvi võib sellegipoolest välistada nimetatud põhimõttest tulenevate hüvede kaitsmise.

30 Esiteks sedastas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 131 KFC ootuse küsimuses, et vaidlusaluse otsuse põhjendustes 111 ja 112 esitatud põhjustel, mida on mainitud käesoleva kohtuotsuse punktis 15, pani komisjoni käitumine BCC-kava suhtes aluse ootusele, et CFA-kava ei kujuta endast keelatud abikava.

31 Teiseks, sellise ootuse õiguspärasuse küsimuses leidis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 132 ja 135, et 11. juuli 2001. otsusega CFA-kava suhtes ametliku uurimismenetluse algatamine ei määra, millise hinnangu komisjon annab nimetatud korrale oma lõplikus otsuses, seega ei räägi taoline otsus iseenesest vastu õiguspärase ootuse põhimõttega kaitstud hüvedele, millele KFC tugineb. Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 136 lisas Esimese Astme Kohus, et isegi kui oletada, et nimetatud otsus oleks võinud nõrgendada KFC ootust CFA-kava vastavuse kohta EÜ asutamislepingule, võis KFC siiski tugineda sellele, et vaidlusalune otsus, mis lähtus komisjoni varasemast hinnangust sarnasele kavale, nimelt BBC-kavale, annab KFC-le piisavalt aega, et reaalselt arvestada komisjoni muutunud hinnanguga CFA-kava ühisturuga kokkusobivuse kohta.

32 Selles küsimuses märkis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 137, et „ajavahemikust 31. oktoobril 2001 ametliku uurimismenetluse algatamise otsuse avaldamise ja [vaidlusaluse] otsuse vahel ei piisanud, et [KFC] oleks saanud arvestada asjaomase korra tühistamise otsusega kaasnevate tagajärgedega. See, et [KFC] võttis meetmeid, mida ta pidas vajalikuks, et täita CFA-kava õiguslikke tingimusi – asjaolu,

mida ei ole vaidlustatud –, eeldab auditeerimismeetmete rakendamist, samuti rahanduslikke ja majanduslikke otsuseid, mida ei saa muuta 15 kuust lühema ajavahemiku jooksul."

33 Kolmandaks, mis puudutab KFC õiguspärasest ootusest tuleneva huvi ja ühenduse avaliku korra huvi kaalumist, siis Esimese Astme Kohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 139, et komisjon on vaidlusaluses otsuses ise märkinud, et CFA-kava alusel soodustatud isikud võivad tugineda õiguspärase ootuse kaitsele, et neile antaks üleminekuaeg, mis võimaldab neil nimetatud kavast jätkuvalt osa saada, seda nii olemasolevate reservide kasutamise kui ka uute loomise teel; mis tahes ülekaalukas huvi ei välista õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte kohaldamist KFC suhtes.

34 Nimetatud asjaolude põhjal nõustus Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 140 KFC esimese väitega õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumise kohta.

35 Selle väite teises osas lisas Esimese Astme Kohus sama kohtuotsuse punktides 141–143, et see, kas kõnealune ühenduse institutsioon oli tegelikult teadlik õiguspärase ootuse kaitsele tugineva ettevõtja olukorrast, ei oma selle põhimõtte kohaldamise tingimusi arvestades tähtsust. Kuna nimetatud põhimõtte eesmärk on ühenduse õigusega seotud olukordade ja õigussuhete ettenähtavuse tagamine, ei sõltu selle kohaldamine teadmisest, kas varasemast hinnangust lähtunud institutsioon oli tegelikult kursis kõigi olukordade ja õigussuhetega, mille ettenähtavust viimase lähenemisviisi muutus mõjutab. Neil põhjustel sedastas Esimese Astme Kohus, et komisjoni teadlikkus KFC tegelikust olukorrast 11. juuli 2001. aasta otsuse kuupäeval ei oma tähtsust õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumist käsitleva väite hindamisel.

36 Võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist käsitleva KFC teise väite küsimuses sedastas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 149 ja 150, et komisjon rikkus seda põhimõtet, kui jättis sätestamata üleminekumeetmed, mis puudutavad neid maksumaksjaid, kelle taotlus oli menetluses vaidlusalusest otsusest teavitamise hetkel. Selles küsimuses tugines Esimese Astme Kohus oma hinnangule õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte rikkumise kohta.

37 Neil asjaoludel leidis Esimese Astme Kohus, et puudub vajadus hinnata KFC kolmandat väidet.

Poolte nõuded

38 Esimese võimalusena palub komisjon Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsus, jätta rahuldamata KFC hagi vaidlusaluse otsuse tühistamiseks ja mõista viimaselt välja kohtukulud. Teise võimalusena palub komisjon Euroopa Kohtul tühistada vaidlustatud kohtuotsus ulatuses, milles see annab õigusi teistele ettevõtjatele peale KFC, kes olid 11. juuli 2001. aasta otsuse kuupäevaks Madalmaade maksuametile esitanud CFA-loa taotluse, ja jätta rahuldamata hagi vaidlusaluse otsuse tühistamiseks ulatuses, milles see annab sellistele ettevõtjatele õigusi.

39 KFC palub Euroopa Kohtul jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja mõista kohtukulud välja komisjonilt.

Apellatsioonkaebus

40 Komisjon toetab oma apellatsioonkaebust kuue väitega. Esimene ja teine väide käsitlevad õigusnormide rikkumisi, mille Esimese Astme Kohus pani toime, tuvastades vastavalt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66, et KFC-l on vaidlusaluse otsuse suhtes põhjendatud huvi, isegi kui ta ei vasta Madalmaade õigusega CFA-kavast osa saamise tingimustele, ja nimetatud kohtuotsuse punktis 100, et see otsus puudutab KFC-d isiklikult.

41 Kolmas väide käsitleb õigusnormi väidetavat rikkumist, mille Esimese Astme Kohus pani toime, sedastades vaidlustatud kohtuotsuse punktides 141–143, et asjaolu, et komisjon ei olnud teadlik KFC ja viimasega samas olukorras olevate ettevõtjate olukorrast, ei oma tähtsust KFC õiguspärase ootuse olemasolu hindamisel.

42 Neljas väide koosneb kahest osast, millest esimese kohaselt moonutas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 137 faktilisi asjaolusid ja teise kohaselt rikkus Esimese Astme Kohus õigusnormi, hinnates vaidlustatud kohtuotsuse punktides 125–140 KFC väidetava õiguspärase ootuse olemasolu.

43 Viienda väite kohaselt rikkus Esimese Astme Kohus õigusnormi, tuvastades vaidlustatud kohtuotsuse punktides 149 ja 150, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna kohtles erinevalt maksumaksjaid, kellel kõigil oleks pidanud olema õigus üleminekuajale.

44 Viimaseks, kuuenda väite kohaselt rikkus Esimese Astme Kohus õigusnormi, kuna on vaidlustatud kohtuotsuse resolutsioonis andnud õigusi kõigile ettevõtjatele, kes olid esitanud CFA-loa esmataotluse enne 11. juulit 2001.

Apellatsioonkaebuse teine väide

Poolte argumendid

45 Komisjoni teise väite kohaselt, mida Euroopa Kohus käsitleb kõigepealt, rikkus Esimese Astme Kohus õigusnormi, sedastades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 100, et vaidlusalune otsus puudutab KFC-d isiklikult. Viimane järeldus on väär, kuna see otsus on üldmeede ja kuna KFC ei olnud isik, kelle suhtes CFA-kava kehtis, vaid kuulus kindlaksmääramata isikute ringi, kelle suhtes võis see kord potentsiaalselt kohaldamisele kuuluda. Selles suhtes ei oma tähtsust asjaolu, et KFC esitas CFA-loa taotluse enne 11. juuli 2001. aasta otsust. Lisaks olevat komisjon jätnud tähelepanuta ettevõtjad, kes ei kasutanud EÜ artikli 88 lõikest 2 tulenevat võimalust esitada märkusi CFA-kava puudutava ametliku uurimismenetluse raames, mis algatati viimati nimetatud otsusega.

46 Eeskätt heidab komisjon Esimese Astme Kohtule ette seda, et viimane ei eristanud KFC olukorda, mille puhul oli tegemist loa esmataotlusega, olukorrast, kus oli tegemist loa uuendamise taotlusega, nagu eespool viidatud kohtuotsuse Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon faktiliste asjaolude puhul. Komisjoni arvates on KFC puudutatud täpselt samal määral nagu kõik teised ettevõtjad, kes ei ole kunagi CFA-kavast osa saanud, mitte „eriliselt", nagu olid selles kohtuotsuses viidatud ettevõtjad BCC-kava osas ja kelle olemasolevat olukorda muutis see, kui nimetatud kohtuotsusega kõnesolev otsus tühistati, kuid KFC puhul ei ole seoses vaidlusaluse otsusega niisuguse olukorraga tegemist.

Euroopa Kohtu hinnang

47 EÜ artikli 230 neljanda lõigu kohaselt võib füüsiline või juriidiline isik algatada menetluse teisele isikule adresseeritud otsuse vastu vaid juhul, kui see otsus puudutab teda otseselt ja isiklikult.

48 Eelnevalt sõnastatud esimese tingimuse osas tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et ühenduse meede puudutab isikut isiklikult, kui see mõjutab otseselt tema õiguslikku olukorda ega jäta meedet rakendama kohustatud adressaadile mingit kaalutlusõigust – akti rakendamine on puhtautomaatne ja tuleneb vaid ühenduse õigusnormidest, ilma et kohaldataks muid vahenorme (5. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-386/96 P: Dreyfus *vs.* komisjon, EKL 1998, lk I-2309, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).

49 Nagu Esimese Astme Kohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 94, nähtub vaidlusaluse otsuse artiklist 2, et Madalmaade maksuamet pidi jätma rahuldamata kõik menetluses olevad esmase CFA-loa taotlused – ilma et tal oleks selles küsimuses vähimatki kaalutlusõigust – ja ettevõtjatel, kes ei olnud CFA-kava alusel soodustatud isikud 11. juuli 2001. aasta otsuse kuupäeva seisuga, puudus võimalus üleminekukorrast osa saada.

50 Neil asjaoludel leidis Esimese Astme Kohus põhjendatult, et vaidlusalune otsus puudutas KFC-d isiklikult.

51 Mis puudutab teist EÜ artiklis 230 sätestatud tingimust, siis tuleb meenutada, et asjaolu, et vaidlusalune säte on oma laadilt ja ulatuselt üldine, sest seda kohaldatakse kõigile asjassepuutuvatele ettevõtjatele, ei välista siiski seda, et see võiks neist mõningaid isiklikult puudutada (eespool viidatud kohtuotsus Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

52 Üksnes siis saab füüsiline või juriidiline isik väita, et ta on isiklikult puudutatud, kui vaidlusalune säte mõjutab teda mingi talle omase tunnuse või teda iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis teda kõigist teistest isikutest eristab (eespool viidatud kohtuotsus Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

53 Põhimõtteliselt ei saa ettevõtja vaidlustada komisjoni otsust, millega keelatakse sektoriaalne abikava, kui see otsus puudutab teda vaid põhjusel, et ta kuulub vastavasse sektorisse ja et ta võib selle kava alusel toetust saada. Niisugune otsus on selle ettevõtja suhtes üldkohaldatav meede, mida kohaldatakse objektiivselt määratletud olukordadele ja mis tekitab õiguslikke tagajärgi üldiselt ja abstraktselt määratletud isikute kategooriale (2. veebruari 1988. aasta otsus liidetud kohtuasjades 67/85, 68/85 ja 70/85: Kwekerij van der Kooy jt *vs.* komisjon, EKL 1988, lk 219, punkt 15; 7. detsembri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-6/92: Federmineraria jt *vs.* komisjon, EKL 1993, lk I-6357, punkt 14, samuti 19. oktoobri 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-15/98 ja C-105/99: Itaalia ja Sardegna Lines *vs.* komisjon, EKL 2000, lk I-8855, punkt 33).

54 Seevastu leidis Euroopa Kohus, et kui vaidlustatud akt puudutab isikute gruppi, kes olid akti vastuvõtmise ajal identifitseeritud või identifitseeritavad grupi liikmetele omaste kriteeriumide põhjal, võivad need isikud olla otsusest isiklikult puudutatud, kuna nad kuulusid teataval moel piiritletud ettevõtjate ringi (vt 17. jaanuari 1985. aasta otsus kohtuasjas 11/82: Piraiki-Patraiki jt *vs.* komisjon, EKL 1985, lk 207, punkt 31; 26. juuni 1990. aasta otsus kohtuasjas C-152/88: Sofrimport *vs.* komisjon, EKL 1990, lk I-2477, punkt 11, samuti eespool viidatud kohtuotsus Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon, punkt 60).

55 On vaieldamatu, et esiteks toob vaidlusalune otsus kaasa sellest teavitamise kuupäeva seisuga menetluses olevate CFA-loa esmataotluste läbivaatamata jätmise ja teiseks, et asjaomased ettevõtjad olid nimetatud otsuse vastuvõtmise ajal täiesti identifitseeritavad sellise taotluse olemasolu tõttu. Tuleb meenutada, et KFC kuulus nende üle 14 CFA-loa esmataotleja hulka, kelle taotlused olid 11. juuli 2001. aasta otsuse kuupäeva seisuga menetluses, et selle otsusega peatati taotuste menetlemine ja et 5. detsembril 2002 teatas Madalmaade maksuamet, et loobub viivitamata kõikide uute CFA-kava taotluste läbivaatamisest.

56 Esimese Astme Kohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 98 ja 100 õigesti, et KFC kuulus seega vaidlusalusest otsusest eriliselt mõjutatud ettevõtjate suletud ringi, mitte asjaomases valdkonnas tegutsevate kindlaksmääramata ettevõtjate hulka.

57 Tuleb märkida, et ettevõtja, kes on CFA-kavast osa saamise eesmärgil esitanud CFA-loa esmataotluse, on juba astunud samme, mis on selle kava nõuete täitmiseks vajalikud. Lisaks puudus Madalmaade maksuametil selles küsimuses mis tahes kaalutlusõigus, viimane oli vaid kohustatud sellise loa väljastama, kui nimetatud tingimused olid täidetud. Järelikult saab lugeda, et vaidlusalune otsus mõjutab ettevõtjaid, kelle CFA-loa esmataotlus oli menetluses, mingi neile omase tunnuse või neid iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis eristab neid kõigist teistest ettevõtjatest, kes tegutsevad kõnealuses valdkonnas ja kes ei ole CFA-loa esmataotlust esitanud.

58 Eeltoodust tulenevalt on neil ettevõtjatel igaühel eraldi õigus esitada vaidlusaluse otsuse peale hagi.

59 Sellist järeldust ei lükka ümber komisjoni väide, et esiteks ei olnud ta teadlik KFC-ga samas olukorras olevatest ettevõtjatest ja et teiseks ei ole KFC kasutanud EÜ artikli 88 lõikest 2 tulenevat võimalust esitada märkusi CFA-kava puudutava ametliku uurimismenetluse raames. Seega ei oma komisjoni teadlikkus CFA-loa esmataotluse esitanud ettevõtjate olukorrast mingit tähtsust selle küsimuse seisukohalt, kas vaidlusalune otsus puudutas neid isiklikult.

60 Järelikult leidis Esimese Astme Kohus õigesti, et KFC-l on õigus esitada hagi.

61 Eeltoodu pinnalt tuleb teine väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Apellatsioonkaebuse esimene väide

Poolte argumendid

62 Komisjoni arvates rikkus Esimese Astme Kohus õigusnormi, tuvastades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 66, et KFC-l oli põhjendatud huvi, isegi kui viimane ei vastanud CFA-kava tingimustele. Komisjon on seisukohal, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldab põhjendatud huvi, et vaidlustatud meetme tühistamisel endal võivad olla õiguslikud tagajärjed. Tuleb arvestada, et KFC saab vaidlusaluse otsuse tühistamisest kasu üksnes siis, kui Madalmaade maksuamet peaks tulevikus tuvastama, et KFC vastab CFA-kavast osa saamise tingimustele, vastasel juhul ei avaldaks selline tühistamine tema olukorrale mingit õiguslikku mõju.

Euroopa Kohtu hinnang

63 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldab hageja põhjendatud huvi seoses hagi esemega seda, et hageja võib hagi esitamise tulemusena mingit kasu saada (vt selle kohta 25. juuli 2002. aasta otsus kohtuasjas C-50/00 P: Unión de Pequeños Agricultores *vs.* nõukogu, EKL 2002, lk I-6677, punkt 21; 3. aprilli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-277/01 P: parlament *vs.* Samper, EKL 2003, lk I-3019, punktid 30 ja 31, samuti 5. märtsi 2009. aasta määrus kohtuasjas C-183/08 P: komisjon *vs.* Provincia di Imperia, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika).

64 Käesoleval juhul on vaieldamatu, et kui vaidlusalune otsus oleks laiendanud üleminekukorra kohaldamist CFA-loa esmataotlustele, mis olid menetluses sellest otsusest teavitamise kuupäeval, oleks Madalmaade maksuamet viimased läbi vaadanud. Tuleb meenutada, et sellel ametiasutusel puudus mis tahes kaalutlusõigus nimetatud loa väljastamise küsimuses, kui CFA-kavast osa saamise tingimused olid täidetud.

65 Seega oli KFC-l Esimese Astme Kohtusse hagi esitamise kuupäeva seisuga tekkinud ja jätkuv põhjendatud huvi vaidlusaluse otsuse vaidlustamiseks, kuna viimase tühistamise korral kuuluks tema CFA-loa esmataotlus läbivaatamisele, mille tulemusena võiks KFC saada sellest kavast osa, kui ta vastab viimase tingimustele. Esimese Astme Kohus tuvastas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 59 ja 66 õigesti, et ainuüksi sellest asjaolust piisaks, et KFC saaks „kasu" käesoleva kohtuotsuse punktis 63 viidatud kohtupraktika tähenduses.

66 Komisjoni väide, et KFC ei vastanud CFA-kava tingimustele, ei lükka sellist järeldust ümber, kuna tegemist ei ole õiguslikult põhistatud ega vaieldamatu asjaoluga. Ei ole välistatud, et juhul kui käesoleva menetluse käigus või selle tulemusena jäetakse apellatsioonkaebus rahuldamata või kinnitatakse, et vaidlusaluse otsuse tühistamine on õigustatud, võib see kaasa tuua selle, et Madalmaade maksuamet loeb KFC CFA-kava alusel soodustatud isikuks (vt analoogia alusel 25. jaanuari 2001. aasta määrus kohtuasjas C-111/99 P: Lech-Stahlwerke *vs.* komisjon, EKL 2001, lk I-727, punkt 19).

67 Neil asjaoludel ei ole komisjon põhistanud, et KFC ei võiks Esimese Astme Kohtule esitatud hagi tulemusena kasu saada.

68 Järelikult tuvastas Esimese Astme Kohus õigesti, et KFC-l oli põhjendatud huvi.

69 Eeltoodu pinnalt tuleb apellatsioonkaebuse esimene väide tagasi lükata.

Apellatsioonkaebuse neljanda väite teine osa

Poolte argumendid

70 Neljanda väite teises osas asub komisjon seisukohale, et Esimese Astme Kohus rikkus õigusnormi, tuvastades vaidlustatud kohtuotsuse punktides 125–140, et see, et KFC-d ei loetud CFA-kavast soodustatud isikuks, ei oma tähtsust õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte kohaldamise osas, kuna tegemist on ainuüksi siseriikliku õigusega seotud õigusliku olukorraga.

71 Käesoleval juhul tuleb tuvastada, kas selle põhimõtte kohaldamisel kohustab ühenduse õigus komisjoni andma Madalmaade maksuametile korraldust KFC-le CFA-loa väljastamiseks.

72 Käesoleval juhul ei kuulu nimetatud põhimõte kohaldamisele.

73 Esiteks, kuna komisjon ei olnud teadlik KFC olemasolust, ei ole ta viimasele andnud mingeid konkreetseid kinnitusi, et CFA-kava on ühisturuga kokkusobiv, ega ole võtnud endale KFC ees mingit kindlat kohustust selles küsimuses.

74 Teiseks ei ole KFC korralik ega mõistlik ettevõtja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet käsitleva kohtupraktika tähenduses.

75 Esiteks tuleb eristada sellise ettevõtja olukorda, kes taotleb loa uuendamist, mis annab talle õiguse abile, mis on varem ühisturuga kokkusobivaks loetud, nagu eespool viidatud kohtuotsuse Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon asjaolude puhul, KFC-taolise ettevõtja olukorrast, kellel ei ole sellist luba kunagi olnud ja kes ei saa seetõttu tugineda õiguspärasele ootusele, et tema suhtes kohaldataks üleminekukorda, mis näeb ette asjaomase abikava ajutise säilitamise.

76 Teiseks väidab komisjon, et isegi kui arvestada märkimisväärseid investeeringuid, mida KFC tegi, vastamaks Madalmaade õigusega CFA-kavast osa saamise tingimustele, esitas viimane Madalmade maksuametile CFA-loa esmataotluse 27. detsembril 2000, samas kui pärast seda, kui oli avaldatud käesoleva kohtuotsuse punktis 8 nimetatud tegevusjuhend ettevõtete maksustamise kohta, samuti teatis riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta äriühingute otsese maksustamisega seotud meetmete suhtes (EÜT 1998, C 384, lk 3; ELT eriväljaanne 08/01, lk 277), olid kõik korralikud ja mõistlikud ettevõtjad alates 1998. aastast teadlikud tõenäosusest, et komisjon võib CFA-kava riigiabiks lugeda ja selle ühisturuga kokkusobimatuks tunnistada. Järelikult ei ole õige vaidlustatud kohtuotsuse punktis 135 sisalduv märkus, mille kohaselt „ainuüksi 11. juuli 2001. aasta otsuse põhjal ei oleks korralik ja mõistlik ettevõtja saanud [vaidlusaluse] otsuse vastuvõtmist ette näha", ja ainuüksi sellest piisaks, õigustamaks nimetatud kohtuotsuse tühistamist.

77 Kolmandaks, vastupidi Esimese Astme Kohtu sedastatule vaidlustatud kohtuotsuse punktis 132 ei anna asjaolu, et komisjon oleks 11. juuli 2001. aasta otsuse põhjal võinud võtta vastu otsuse, mille kohaselt CFA-kava ei kujuta endast abikava, KFC-le alust tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele.

78 Kolmandaks on komisjon huvide kaalumise küsimuses seisukohal, et KFC ootus oli igal juhul äärmiselt üldine ning et märkus, mille kohaselt CFA-kava alusel soodustatud isikud võivad tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele, ja Esimese Astme Kohtu

järeldus, et mis tahes ülekaalukas huvi ei takista KFC-d tuginemast õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele, ei ole omavahel kuidagi loogiliselt seotud.

79 Lisaks soodustab vaidlustatud kohtuotsus seda, et tulevikus tekib niisugune olukord, kus kõik ettevõtjad, kes esitasid abitaotluse enne EÜ artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse algatamist, esitavad tühistamishagi.

80 KFC vaidleb eelnevale vastu esiteks väitega, et Euroopa Kohtu praktikast tulenevalt ei pea kaitstav õiguspärane ootus tuginema konkreetsetele kohustustele, mida ühenduse mis tahes institutsioon on endale võtnud. Seetõttu on vastuolu selles, et komisjon möönab vaidlusaluses otsuses, et tema otsus BCC-kava kohta on loonud õiguspärase ootuse ja kinnitab samas oma apellatsioonkaebuses, et tegemist on „üksnes otsusega ühe teise abikava kohta, mis on vähesel määral võrreldav", mitte kindla kohustuse võtmisega KFC ees. Lisaks ei võetud sellist kohustust ühegi ettevõtja ees, keda puudutas vaidlusaluse otsusega sätestatud üleminekukord.

81 Mis puutub KFC käsitlemist korraliku ja mõistliku ettevõtjana, siis leiab viimane, et puudub põhjus, miks BCC-kava alusel soodustatud isikuid, kes ootasid otsust selle kava raames väljastatud loa uuendamise taotluse kohta, saab pidada sellisteks ettevõtjateks, samas kui KFC-d, kes ootas vastust oma CFA-loa esmataotlusele, ei saa. Lisaks, vastavalt Esimese Astme Kohtu märgitule ei saa KFC arvates 11. juuli 2001. aasta otsus kaasa tuua seda, et KFC õiguspärane ootus CFA-kava ühisturuga kokkusobivuse kohta lakkas alates sellest kuupäevast olemast. Veelgi enam – selline õiguspärane ootus ei saanud enne seda otsust lakata olemast.

82 Viimaks, huvide kaalumise küsimuses ei oma tähtsust, kas KFC õiguspärane ootus oli „äärmiselt üldine" või iseloomustas seda mõni muu asjaolu. Kui õiguspärane ootus on kord juba tekkinud, olenemata sellest, mil viisil komisjon selle loonud on, tuleb kaaluda nii õigussubjekti kui ühenduse huve.

83 Igal juhul jättis komisjon põhjendamata, mismoodi on ühenduse huviga vastuolus see, et 14 ettevõtjale, kelle CFA-loa esmataotlus oli vaidlusaluse otsuse kuupäeva seisuga menetluses, võimaldatakse üleminekukorrast osa saada. Lisaks ei tohiks õiguspärase ootuse kaitse põhimõtte kohaldamist mõjutada määratud või määratava abi ulatus ega ettevõtjate arv, kes võiksid sellele põhimõttele tugineda, et saada osa üleminekukorrast. Viimaks esinevad käesoleva juhtumiga sarnased olukorrad harva ja KFC arvates ei soodusta vaidlustatud kohtuotsus võidujooksu komisjonile teavitamata abikavadele.

Euroopa Kohtu hinnang

84 Euroopa Kohus on korduvalt nentinud, et igal õigussubjektil, kelles ühenduse institutsioon on konkreetsete tagatistega tekitanud põhjendatud lootusi, on õigus tugineda õiguspärase ootuse kaitse põhimõttele. Samas - juhul kui korralik ja mõistlik ettevõtja võib ette näha tema huve mõjutada võiva ühenduse meetme vastuvõtmist, ei saa ta sellele põhimõttele tugineda, kui see meede vastu võetakse (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon, punkt 147 ja seal viidatud kohtupraktika).

85 Teisalt, isegi kui Euroopa ühendus on ise eelnevalt loonud õiguspärase ootuse teket soodustava olukorra, võib ülekaaluka avaliku huviga olla vastuolus üleminekumeetmete võtmine olukordade jaoks, mis tekkisid enne uute eeskirjade jõustumist, aga ei olnud veel lõppenud (kohtuotsus Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon, punkt 148 ja seal viidatud kohtupraktika).

86 Siiski leidis Euroopa Kohus, et ülekaaluka avaliku huvi puudumise korral rikkus komisjon kõrgemalseisvat õigusnormi, kui ta teatavaid õigusnorme tühistades ei kehtestanud üleminekumeetmeid, kaitsmaks ettevõtja õiguspärast ootust ühenduse õigusnormide suhtes (kohtuotsus Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon, punkt 149 ja seal viidatud kohtupraktika).

87 Eeltoodut arvestades tuleb esiteks meenutada, et vaidlusaluse otsuse põhjendustes 111 ja 112 on komisjon ise märkinud, et CFA-kava sarnaneb BCC-kavaga ja, olles oma 2. mai 1984. aasta otsuses BCC-kava kohta (konkurentsipoliitika neljateistkümnes aruanne (1984), lk 271) asunud seisukohale, et süsteem, millel viimane põhines, ei kujuta endast abi EMÜ asutamislepingu artikli 92 lõike 1 tähenduses (muudetuna EÜ asutamislepingu artikli 92 lõige 1, nüüd EÜ artikli 87 lõige 1), arvestas komisjon Madalmaade Kuningriigi ning huvitatud isikute argumente CFA-kavast soodustatud isikute õiguspärase ootuse kohta, mistõttu ta loobus antud abi tagasinõudmisest.

88 Tuleb rõhutada, et KFC olukord erines nende maksumaksjate omast, kelle õiguspärase ootuse olemasolu komisjon tunnistas vaidlusaluse otsuse põhjendustes 113–118, kuna KFC ei olnud CFA-kava alusel soodustatud isik, vaid oli üksnes esitanud CFA-loa esmataotluse.

89 Isegi kui maksuhaldur on kohustatud väljastama CFA-loa kõigile maksumaksjatele, kes seda taotlevad ja kes vastavad õiguslikele tingimustele, et sellest osa saada – nagu KFC väidab – , näeb Madalmaade õigus vähemalt ette vajaduse maksuhalduri otsuse järele, mis võetakse vastu pärast selle kontrollimist, kas maksumaksja puhul on need õiguslikud tingimused täidetud, nii et otsus ise võib sõltuda teatavatest tingimustest.

90 CFA-loa esmataotluse esitanud maksumaksjate olukorda ei saa täiel määral võrrelda BCC-kava järgse loa uuendamise taotluse esitanud maksumaksjate omaga, kelle õiguspärase ootuse olemasolu Euroopa Kohus kinnitas eespool viidatud kohtuotsuses Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon.

91 Selles kohtuotsuses arvestas Euroopa Kohus BCC-kava järgse loa uuendamist taotlevate soodustatud isikute tehtud olulisi investeeringuid, samuti nende võetud

pikaaegseid kohustusi. Põhimõtteliselt ei ole CFA-loa esmataotlejad investeeringute ja võetud kohustuste osas samas olukorras kui need maksumaksjad, kellele on CFA-luba juba väljastatud.

92 Tuleb rõhutada, et KFC ei ole kordagi avaldanud, milliseid konkreetseid investeeringuid on ta juba teinud ja milliseid kohustusi võtnud. Esimese Astme Kohtule esitatud seisukohast, mis on kokku võetud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 51, nähtub vastupidi, et „kui komisjon ei oleks vaidlusalust otsust vastu võtnud, oleks KFC alates 2000. aastast kuni tegeliku maksuteate väljastamiseni võinud panustada oma riskireservi". Samuti viitab KFC otsustele, mida ta oleks saanud vastu võtta riskireservide ja rahastava ettevõtja registreeritud asukoha küsimustes.

93 Neist erinevatest asjaoludest nähtub, et KFC väidab, et tema jaoks kaotati võimalus tulevikus CFA-loast osa saada.

94 Selline olukord erineb CFA-loa alusel soodustatud isikute olukorrast, kes oleksid juhul, kui üleminekumeetmeid ei oleks vastu võetud, kandnud kahju minevikus tehtud investeeringute või võetud kohustuste tõttu, kuna need tehti või võeti ajal, mil kõnealuse maksustamiskorra õiguspärasust ei oldud kahtluse alla seatud.

95 Järelikult rikkus Esimese Astme Kohus õigusnormi, tuvastades vaidlustatud kohtuotsuse punktis 140, et komisjon rikkus õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet, kui ei võimaldanud KFC-l osa saada vaidlusaluse otsusega sätestatud üleminekukorrast.

96 Eeltoodust tulenevalt on apellatsioonkaebuse neljanda väite teine osa põhjendatud.

Apellatsioonkaebuse kolmas väide ja neljanda väite esimene osa

97 Kuna Euroopa Kohus nõustus neljanda väite teise osaga, puudub vajadus hinnata neljanda väite esimest osa, samuti kolmandat väidet.

Apellatsioonkaebuse viies väide

Poolte argumendid

98 Komisjoni arvates rikkus Esimese Astme Kohus õigusnormi, sedastades, et KFC võib tugineda võrdse kohtlemise põhimõttele. Komisjon leiab, et KFC-d ei saa mingil juhul samastada CFA-kava alusel soodustatud ettevõtjatega, kes on esitanud märkusi 11. juuli 2001. aasta otsusega algatatud menetluse raames ja kelle huvides Madalmaade maksuamet on taotlenud üleminekukava.

99 KFC arvates tuleb selline väide lugeda vastuvõetamatuks, kuna see põhineb faktiliste asjaolude hinnangul, ja see ülejäänud osas tagasi lükata. Ta meenutab, et võrdse kohtlemise põhimõtte puhul omab tähtsust üksnes küsimus, kas leidub erinevaid eesmärke, mille tähtsus õigustab erinevat kohtlemist. Ükski komisjoni esitatud väidetavast erinevusest vastavalt KFC ja 11. juuli 2001. aasta otsuse kuupäeva seisuga CFA-kava alusel soodustatud isikute olukordade vahel ei õigusta erinevat kohtlemist.

Euroopa Kohtu hinnang

100 Tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt seisneb ühenduse õiguse aluspõhimõtteks oleva võrdse kohtlemise printsiibi rikkumine erinevate eeskirjade kohaldamises sarnastele olukordadele või samade eeskirjade kohaldamises erinevatele olukordadele (vt eelkõige 7. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas C-390/96: Lease Plan, EKL 1998, lk I-2553, punkt 34, ja 19. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-156/98: Saksamaa *vs.* komisjon, EKL 2000, lk I-6857, punkt 84).

101 Käesoleval juhul on vaieldamatu, et komisjon on vaidlusaluse otsusega kohelnud CFA-kavast osa saavaid ettevõtjaid erinevalt võrreldes ettevõtjatega, kelle CFA-loa esmataotlus oli selle otsuse kuupäeva seisuga menetluses, võimaldades üleminekukorda esimestele, mitte viimastele.

102 Käesoleva kohtuotsuse punktidest 87–94 tulenevalt oli selline erinev kohtlemine õigustatud, kuna võrdluse alusena kasutatud kriteeriumidest lähtudes olid need kaks ettevõtjate kategooriat erinevas olukorras.

103 Järelikult on Esimese Astme Kohus rikkunud õigusnormi, tuvastades vaidlustatud kohtuotsuse punktides 149 ja 150, et komisjon on vaidlusaluse otsusega rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna ei võimaldanud KFC-l nimetatud üleminekukorrast osa saada, ja põhjendades seda sellega, et komisjon on erinevalt kohelnud õigussubjekte, kes olid sarnases olukorras, mis puudutab õiguspärast ootust neile antava mõistliku üleminekuaja suhtes.

104 Eeltoodust tulenevalt on apellatsioonkaebuse viies väide põhjendatud.

105 Kõike eeltoodut arvestades tuleb vaidlustatud kohtuotsus tühistada, ilma et oleks vaja hinnata apellatsioonkaebuse kuuendat väidet.

Hagi Esimese Astme Kohtus

106 Euroopa Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu kohaselt võib Euroopa Kohus Esimese Astme Kohtu otsuse tühistamise korral teha kohtuasjas ise lõpliku otsuse, kui menetlusstaadium seda võimaldab, või suunata asja tagasi Esimese Astme Kohtusse otsustamiseks.

107 Kuna kõnealusel juhul nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 84–95, et esimese väite esimene osa, millele KFC tugines vaidlusaluse otsuse peale esitatud hagi kinnituseks, on põhjendamata, tuleb hinnata nimetatud väite teist osa, samuti hagi põhjendamiseks esitatud teist ja kolmandat väidet.

108 Vastus kolmandale väitele põhjendamiskohustuse rikkumise kohta eeldab hinnanguid faktilistele asjaoludele, mida Esimese Astme Kohus ei ole uurinud.

109 Sellest tulenevalt ei saa Euroopa Kohus teha otsust nimetatud hagi kohta ning asi tuleb suunata tagasi Esimese Astme Kohtusse, et viimati nimetatu teeks otsuse väite selle osa ja muude mainitud väidetega seonduvas.

Kohtukulud

110 Kuna asi tuleb suunata tagasi Esimese Astme Kohtusse, otsustatakse käesoleva apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulude kandmine edaspidi.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 12. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas T-348/03: Koninklijke Friesland Foods *vs.* komisjon.**

2. **Suunata kohtuasi tagasi Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtusse.**

3. **Kohtukulude kandmine otsustatakse edaspidi.**

Allkirjad